# GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

**Nr. 149.** Wtorek 1. Lipca 1851. Rok gazecie 40.



**PRZEGLĄD.**



## Monarchya Austryacka.

### Rzecz urzędowa.

**Lwów,** 26. czerwca. W dodatku do obwieszczenia z 21go b. m. l. 1497 podaje się do wiadomości publicznéj, że na miejsce profesora uniwersytetu dra. Karlmana *Tangl*, oddalającego się z służby tutejszéj, postanowiony jest c. k. radzca szkolny i dyrektor Lwowskiego akademicznego gymnazyum Franciszek *Brugger* zastępującym egzaminatorem klasycznéj filologii przy komisyi egzaminów gymnazyalnych aż do dalszéj dyspozycyi wysokiego ministeryum nauk publicznych.

### Sprawy krajowe.

### Czynności

### Lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj.

*XI. zwyczajne posiedzenie dnia 18. lutego 1851.*

Dla słabości prezesa pod przewodnictwem wice-prezesa pana Karola *Pietzscha.*

1) Sekretarz odczytał relacyę radzcy izby p. Karola *Wernera*, delegowanego izby handlowéj i przemysłowéj przy kongresie cłowym w Wiédniu, w sprawie jego poselstwa.

Izba bierze tę relacyę do wiadomości.

2) Reskryptem wysokiego ministerstwa handlu z dnia 5. b. m. izba uwiadomioną została, że c. k. ministerstwo finansów upoważniło galicyjską Dyrekcyę finansową, ażeby izbie na pokrycie wydatków zaliczkę 1000 złr. m. k. z głównéj kasy krajowéj za przepisanym kwitem wypłacono, która kwota przez uprawnionych do wyboru, w ciągu roku 1851 ma być zwróconą.

Powziąwszy wiadomość w biórze Dyrekcyi finansów krajowych, zrobił prezydent izby stósowne podanie dla asygnowania téj przyzwolonéj zaliczki.

Izba bierze to oznajmienie do wiadomości i potwierdza treść podania.

3) Zważywszy, iż dla galicyjskiego handlu pożądaną jest rzeczą, aby ile możności spieszne i pewne doniesienia o ołomunieckich targach na woły otrzymać i onych obwieszczenie ułatwić, zawezwał przełożony izby Ołomuniecką izbę handlową i przemysłową o bezpośrednie udzielenie rezultatów każdego targu, ażeby ich ogłoszenie w tutejszéj Gazecie na pewnéj podstawie uskutecznić.

Izba bierze to doniesienie do wiadomości.

4) Referent radzca izby p. *Breuer.*

Własny wniosek referenta.

Paragrafem 5. Rozdz. V. ustawy prowizorycznéj należy do zakresu izb handlowych i przemysłowych, dawać zdanie swoje względem zakładania przedsiębierstw akcyjnych i względem merkantylno-wekslowo- lub handlowo-sądowego protokołowania firm i towarzyskich umów.

Od czasu zaprowadzenia tutejszéj izby handlowéj i przemysłowéj udzielono już niektóre uprawnienia do handlu, bez zasiągnienia zdania izby ze strony sądu merkantylno-wekslowego względem umów towarzyskich lub względem protokołowania firm.

W celu bronienia praw izby handlowéj i przemysłowéj wnosi referent, by zawezwać tutejszy sąd merkantylno-wekslowy w duchu wzmiankowanego paragrafu, ażeby przepisom zadosyć uczynił.

Izba bierze ten wniosek do uchwały.

5) Referent radzca izby p. *Breuer.*

C. k. rząd krajowy żada według rozporządzenia wysokiego ministerstwa handlu zdania izby o ustanowieniu czynszu składowego przy tutejszéj komorze celnéj od łoju, oleju, spirytusu i wódki.

Dla ożywienia handlu wzmiankowanémi produktami, zniżyła wysoka Administracya finansowa nałożoną należytość składową przy magazynie cłowym we Lwowie od roku 1839 przez połowe poprzednio ustanowione opłaty.

Ponieważ podług rachunkowego wykazu tutejszy c. k. komory celnéj powyższe rozporządzenie do zamierzonego celu niedoprowadziło, tedy c. k. Administracya dochodów skarbowych i c. k. rząd krajowy wnieśli, ażeby to ułatwienie zniesionem zostało. Zważywszy, iż należytości składowe przez się niestanowią gałęzi finansowego poboru, zważywszy, iż niemoże być myślą wysokiego ministerstwa, aby handel przez inne niepomyślne wpływy podupadły obciążać podwójną opłatą, — zważywszy nakoniec, iż za udowodniony ubytek produktów podczas deponowania takowych w magazynie cłowym, stronom żadne wynagrodzenie ale nadto w wielu wypadkach kara celna wymierzoną bywa, przeto podług zdania referenta żadną miarą izba handlowa i przemysłowa za podwyższeniem istniejącéj należytości składowéj od łoju, oleju, wódki i spirytusu głosować niemoże.

Izba bierze ten wniosek referenta jednogłośnie do uchwały.

6) Referent radzca izby p. *Franke.*

*a)* Wniosek radzcy izby p. Karola Wernera z dnia 28. października 1850 do zaprowadzenia rejestrów statystycznych względem wszystkich w okręgu izby znajdujących się osób handlowych i przemysłowych i tychże pomocników.

*b)* Okólnik wysokiego ministerstwa handlu, podług którego wydano instrukcyę do zaprowadzenia rejestrów statystycznych.

Referent wnosi, ażeby izba w duchu §. 53. porządku czynności izby mianowała z pośród siebie komisyę, któraby przy pomocy sekretarza izby zatrudniała się zbiorem potrzebnych dat i zaprowadzeniem rejestrów.

Referent przedkłada jeszcze niektóre uwagi względem rozporządzenia wysokiego ministerstwa handlu.

Izba potwierdza te wnioski referenta.

Przewodniczący obradom mianuje do komisyi względem zaprowadzenia tych rejestrów z grona kupieckiego pp. Wernera, Frankiego i Miesesa, zaś z grona przemysłowych pp. Dubsa, Ostrowskiego, Boczkowskiego i wice-prezesa Pietzscha.

7) Przełożony przedkłada zeszyt czasopisma (*Deutsche Gewerbezeitung und sächsisches Gewerbeblatt*) wydanego przez Fryderyka Jérzego Wieck.

Izba uchwala to czasopismo prenumerować.

(Pożyczka dla pogorzelców Krakowa zatwierdzona.)

**Kraków,** 28. czerwca. Tutejsze władze otrzymały dzisiaj urzędowną wiadomość, że pożyczka dla pogorzelców Krakowa reskryptem ministeryalnym z dnia 24. b. m. zatwierdzoną została do wysokości 500,000 złr. po odtrąceniu 50,000 złr. poprzednio na oczyszczenie z rumowiska i na sprawienie narzędzi bezpieczeństwa asygnowanych. Nieznane nam dotąd wszystkie jéj warunki, gdyż oznaczenie ich ministeryum poruczyło Namiestnikowi kraju; tyle tylko powiedzieć możemy, że procent wraz z amortyzacyą wynosi 4%, że pogorzelcy uwolnieni są od procentu przez lat trzy, a od opłaty podatku przez lat pięć, a raczéj przez czas prawami miejscowemi przepisany. Komisarz rządowy ma być dodany do kierującego pożyczką komitetu, który bez wątpienia wybrany będzie z grona członków rady miejskiéj, jako gwarantującéj pożyczkę. *(Czas)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

**Wiédeń,** 24. czerwca. *L. Z. C.* pisze: Dotychczas zachodzi wątpliwość, czy nowa pożyczka jeszcze przed upływem tego roku zaciągnięta będzie, gdyż wykazany etat pieniędzy papierowych pokrywa zupełnie potrzebę państwa.

— *L. Z. C.* donosi: Od kilku dni bawi tu książę Nemours u swego szwagra księcia Ferdynanda Coburg, który już tak dalece przyszedł do zdrowia, że codzień na spacer jeździ.

— Książę Bordeaux powrócił już do Frohsdorf z swéj wycieczki do Pesztu.

— Według *L. Z. C.* spędzi hrabia Chambord to lato znowu w Wiesbaden. Już najęto na dłuższy czas zamieszkane przezeń w zeszłym roku lokale, a tak podobno i w tym roku będzie Wiesbaden znowu miejscem zgromadzenia licznych legitymistów francuskich.

— W kopalni Nagyegyed w Siedmiogrodzie odkryto nader wydatną żyłę złota, która na zasadzie przedsięwziętego w téj mierze kruszcomierniczego nadzwyczaj obfity plon obiecuje. Kamienie z téj kopalni zawierają niemal ½ pCt. złota. Próby w tym względzie przesłano do c. k. mennicy w Wiédniu.

— Przebywający na Wołoszczyźnie poddani Austryaccy podali do ministeryum handlu dwa adresy, w których cesarskiemu rządowi wyrażają podziękę za mianowanie kawalera de Laurin cesarskim ajentem i jeneralnym konzulem w Bukareszcie, i z zapałem opisują jaki wpływ wywarło oględne, czynne i sprawiedliwe urzędowanie tego ajenta w księztwie na obrót stosunków znajdujących się tam poddanych austryackich, równie jak na utrzymanie powagi austryackiéj. Namienione adresy podpisane są od 300 poddanych austryackich prawie z każdéj klasy społeczeństwa.

(Rozporządzenie ministeryum handlu. — Wyrok sądowy.)

**Medyolan**, 21. czerwca. Nowe niektóre rozporządzenia ministeryum handlu polecają jak najściślej wszelką oszczędność przy publicznych budowlach. Odnoszące się w tej mierze kosztorysy jeneralnej dyrekcyi budowniczej w Wiedniu, muszą być wprzód przez nadworną buchalteryę jak najdokładniej sprawdzone i szczegółowo orzeczone. — C. k. prowincyalny chyrurg dr. *Ciceri*, który zajmował się sprzedażą asygnatów pożyczki Mazziniego, skazany został oprócz utraty posady na dziesięcioletnią karę fortecznego więzienia.

(Kurs wiedeński z 28. czerwca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 96; $4^{1}/_{2}$% — $83^{15}/_{16}$; 4% — —. 4% z r. 1850 — ; $2^{1}/_{2}$% —; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — 1005; z roku 1839 $299^{11}/_{16}$. Wiéd. miejsko bank. $2^{1}/_{2}$% —. Akcye bankowe $1237^{1}/_{6}$. Akcye kolei północ. $1361^{1}/_{4}$. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —.

## Anglia.

(Obrady w izbie niższéj.)

**Londyn**, 21. czerwca. Z petycyi przedłożonych izbie niższej są niektóre z Yorkshire za „zmniejszeniem uzbrojeń wojennych i za konstytucyą ludu (przez Mr. Cobdena), inne za zniesieniem przysięgi religijnej *(tests)* na uniwersytetach Anglii i Szkocyi, nakoniec jedna petycya towarzystwa wstrzemięźliwości w Brighton o uchylenie danin od gazet i papieru, ponieważ wysoka cena gazet w Anglii staje się pobudką do pijaństwa, gdyż zmusza uboższe klasy udawać się do szynkowni, aby się dowiedzieć, co się na świecie dzieje. — W dziennym porządku była dalsza narada nad bilem tytułów duchownych, a to nad drugą klauzulą tego bilu. Lord John *Russell* oświadczył, że gotów jest przyjąć przedłożoną przez Mr. Keogh poprawkę, która używanie katolickiego tytułu biskupiego w świadectwach ordynacyi tudzież innych podobnych dokumentach za prawne i pozwolone uznane będzie. Zato cofnął szanowny członek z Athlone dobrowolnie inną poprawkę, którą zamyślił był odebrać temu bilowi prawomocność przeciw synodalnej czynności katolickiego kościoła w Irlandyi. Poprawkę pana *Monsell*, że nic nie może w bilu tamować wolnéj czynności katolickiego kościoła w sprawach czysto-duchownych, odrzucono 160 głosami przeciw 42. Pułkownik Sibthorp uzasadniał wrzaskiem i giestykulacyą swoję kilkakrotnie zapowiedzianą poprawkę, aby podwyższyć karę pieniężną za przyjęcie nieprawnych tytułów na 500 l., i zaostrzyć tę karę wygnaniem. Jednak gdy spostrzegł, że musi poprzestać na jednym zwolenniku dla swéj propozycyi *(Col. S.)*, przeto nie chciał nalegać na głosowanie. Według jego zdania, kardynał Wiseman jest niebezpiecznym człowiekiem, i powinien całkiem z Anglii być wyrzuconym, a z nim razem i lord John Russell." (Śmiéch.) Uczyniłem, co do mnie należało i nie nalegam na głosowanie. Chce rząd usłuchać mojej rady, dobrze, a jeżli nie, więc niech odpowiedzialność bierze na swe sumienie. *Dixi!* (Śmiech powtórny.) Poczém przyszła nareszcie druga klauzula do głosowania, i przyjęto ją 150 głosami przeciw 35. Przeciw trzeciéj klauzuli przedłożył Mr. *Sharman Crawford* poprawkę, aby uczynione szkockim prałatom przyzwolenia były rozciągnięte także na prałatów innych tolerowanych kościołów, którzy się przezto żadnej jurysdykcyjnej władzy w kraju nie domagają. Za tą poprawką było 33, przeciw niej 118 głosów. Trzecią klauzulę zezwolono bez dalszej opozycyi. Mr. S. Crawford zaproponował nową klauzulę przeciw prawomocności bilu dla Irlandyi. Solicitor-jenerał okazał, że ta poprawka ma równe znaczenie z oświadczeniem, że prerogatywa królowej nie rozciąga się na Irlandyę. — Przy głosowaniu odrzucono mocyę Crawforda 255 głosami przeciw 60. Nakoniec wystąpił największy ze wszystkich ortodoxów, Sir *Robert Inglis* z rozwlekłą propozycyą, której krótka treść była tego rodzaju, aby żadnemu słudze korony niebyło wolno, tak zwanym rzymsko-katolickim biskupom tudzież innym prałatom kościelnym, którzy bez sankcyi królowej przez papieża są mianowani, w notach, listach lub w osobistej zażyłości dodawać i tolerować rangę, pierwszeństwo lub tytuły honorowe, wyjąwszy w takich zagranicznych posiadłościach korony, w których osobnemi traktatami rzymsko-katolicki kościół jest uznany. Lord John Russell zarzucił przeciw temu, że nie może być zamiarem bilu czynić karygodnemi formuły grzeczności ucywilizowanego świata. Pominąwszy to, klauzula ta wywołałaby największe zamieszania w koloniach. Przy głosowaniu było 121 głosów za, a 166 przeciw propozycyi Sir Roberta Inglis. Poczém odroczono naradę komitetu nad bilem o tytułach. W końcu załatwiono jeszcze niektóre przedmioty, niemające żadnej wagi dla zagranicy, i o kwadrans na drugą z północy zamknięto posiedzenie.

## Francya.

Reprezentant Tocqueville mianowany został sprawozdawcą wydziału rewizyjnego. Wydział sam oświadczył się, jak donosi ostatnia depesza telegraficzna za totalną rewizyą. Sprawozdawca od dawna znany jest jako gorliwy republikanin, a książka jego o Ameryce pomnożyła znacznie zwolenników demokracyi we Francyi, i pozostawiła głębokie ślady w publiczném usposobieniu narodu. Teraz mówią, że się Tocqueville pojednał z partyą bonapartystyczną, skazówki i doświadczenia lat ostatnich wywarły na nim znaczne wrażenie, tak iż go samego spowodowały wyznać zasadę demokratyczną tylko pod pewnemi warunkami i modyfikacyami. — Uznaje on już potrzebę otoczenia żywiołu tak bardzo skłonnego do niebezpiecznych explosyi ochraniającemi gwarancyami. Zobaczymy i spodziewamy się, że p. Tocqueville usprawiedliwi te pomyślne oczekiwania opinii publicznej. Nigdyśmy tego nieukrywali, że najważniejszem i najnaglejszem jest dla Francyi wywinąć się z sideł ultra-demokratycznych. Dzieje tysiącletnie utworzyły ludzkość inaczej niż według modelu nowo-francuskiej konstytucyi. U każdego ludu bądź ucywilizowanego bądź barbarzyńskiego zachodzi stopniowanie według pewnych klas społecznych, według stanów. Ten fakt niezaprzeczony wymaga niezbędnego uznania i uwzględnienia przy każdem tworzeniu konstytucyi, przy sprawach rządu i administracyi. Kto to zaprzecza, chcąc ludy postawić na urojoną podstawę, ten jest właśnie mniej więcej zwolennikiem doktryn obalających. Tej tendencyi powinnaby przedewszystkiem stawić opór rewizya konstytucyi we Francyi.

Inną kwestyą jest, kwestya osobista, kwestya ambicyi, którą częstokroć mieszają z kwestyą konstytucyi.

W tym względzie jedno tylko mamy życzenie, aby się powiodło silnej i szanownej władzy państwa, bez głębokich i groźnych wstrząśnień ku dobru własnego kraju, ku dobru porządku europejskiego zachować w całości i trwale powagę i panowanie prawnej władzy. *(Lit. k. a.)*

(Zgromadzenie narodowe.)

**Paryż**, 23. czerwca. W świecie politycznym niezaszło nic ważnego. Zgromadzenie narodowe zajmowało się na dzisiejszém posiedzeniu propozycyą pana *Chapot*, żądającą legalizacyi wszystkich podpisów na petycyach, albo przynajmniej jednego podpisu, którego autor odpowiadałby potem za resztę. Dyskusya była zajmującą tylko podczas mowy pana E. Girardin, który z mownicy żalił się na domniemane zabiegi urzędników, aby zebrać jak najwięcej petycyi o przydłużenie władzy prezydenta. Przytoczył mianowicie prefekta niższych Alp, który miał przesłać podprefektom swego departamentu rozkaz, a podprefekt w Barcelonnette niechciał mu się poddać. Wszystko to jednak niezrobiło wielkiego wrażenia, a zgromadzenie uchwaliło wprawdzie słabą większością głosów i po jedném wątpliwem głosowaniu, że przystąpi do drugiej narady nad propozycyą pana Chapot.

Ciągle jeszcze mówią o odroczeniu zgromadzenia narodowego; lecz dla uniknienia trudności jakie przedstawia mianowanie komisyi nieustającéj, nie mają tą razą mianować tej komisyi. *(Ind.)*

(Postępowanie dzienników opozycyjnych.)

**Paryż**, 19. czerwca. Jak dalece tutejsze dzienniki opozycyjne dozwalają sobie podsuwać publicznej opinii wyraz fałszywy i różne przytaczać zmyślenia, najlepszym tego dowodem jest dzisiejszy numer dziennika *Siecle*. „*Constitutionel* donosił wczoraj, że Ludwik Napoleon powziął zamiar wojskowego przeglądu załogi paryzkiej na polu marsowem, kolejno jednej dywizyi po drugiej. *Siecle* utrzymuje dziś naprawdę, że wiadomość ta zawarta w *Constitutionelu* sprawiła w świecie finansowym bardzo przykre wrażenie, i że z tej przyczyny spadł kurs publicznych papierów wczoraj o 50 centymów. Wszakże według wczorajszego buletynu giełdy rzecz się ma przeciwnie, bowiem 5 procentowa renta podniosła się właśnie wczoraj o 15 centymów. Jeżli więc w sprawie tak widocznej i łatwej do sprawdzenia natrafiamy na tak grube fałsze, cóż dopiero sądzić można o tych doniesieniach, których prawdziwość lub bezzasadność nie da się sprawdzić tak łatwo.

Tak np. upewniały czerwone dzienniki, że petycye o rewizyę konstytucyi tak mało znalazły w Paryżu sympatyi, że komitet centralny nie odważy się zapewne przedłożyć je izbie, aby przezto nie wyszła na jaw tak nader szczupła liczba podpisów.

*Journal des Débats* poświadcza jednak, że komitet centralny postanowił przedłożyć legislatywie przez jednego z deputowanych Paryża wszystkie nadesłane mu petycye, a to za jednym razem. — Wybrano więc w tej mierze losem z pomiędzy deputowanych stolicy p. Ducos, który będące w mowie petycye przedłożyć ma wkrótce narodowemu zgromadzeniu. *(Ll.)*

(Wiadomości potoczne z Lugdunu.)

**Lugdun**, 18. czerwca. Nie podpada już żadnej wątpliwości, że mimo wszelkich protestacyi naszej władzy miejskiej, będzie u nas zaprowadzona taka prefektura policyi, jakiej sobie rząd życzy. Czego u nas się spodziewają jest to, że koszta więcej na rząd, niż na gminę nałożone będą. Wyjątkowy stan, w którym się znajdujemy, nieczynność fabryk i warsztatów wkłada na naszą ludność tak wielkie ofiary, że rząd powinien mieć wzgląd na to.

— Jenerał Castellane wydaje ciągle dzienne rozkazy o wzorowém zachowaniu się żołnierzy, którzy osobiste zaczepki od siebie odpierają, i nieprzystępni są bałamuctwom zapaleńców politycznych. Socyalizm nie stracił u nas jeszcze odwagi; rozkrzewia się w cichości, i jest tem bardziej niebezpieczny, że się wzmaga ubóstwo, które dla niego bardzo korzystnie działa. — Do żądania rewizyi łączą się tylko majętni ludzie, a departament Rodanu i najbliższe okręgi, w których panuje władza wojskowa, dostarczyły daleko mniejszy kontyngens próśb, niżli się spodziewano. Właściciele są za Ludwikiem Bonaparte i za przedłużeniem jego prezydentury. Upatrują w niej jedyną obronę od handlowego przesilenia, którėby ich do upadku przywiodło. — Pertraktacya wielkiego politycznego procesu, która 24. czerwca miała się rozpocząć przed tutejszym sądem wojennym, nie zacznie się przed miesiącem sierpniem. Jako obrońcy głównych oskarżonych przybędą tu Jules Favre, Cremieux i inni. — Wiadomości z Włoch są bardzo smutne. Potrzeba będzie wspólnych sił wielkich mocarstw, aby tam jeszcze zawczasu uśmierzyć gorączkę rewolucyjną.

## Belgia.

(Ministeryum i izby.)

**Bruxela**, 24. czerwca. Izba reprezentantów otworzoną została wczoraj deklaracyami ze strony ministerstwa i ze strony tych mężów, którzy podczas przesilenia ministeryalnego powołani byli do złożenia nowego gabinetu.

Minister spraw wewnętrznych powtórzył przy téj sposobności, to co już w Senacie był oświadczył i dodał że ministeryum obecnie przybrało sobie za szefa departamentu wojny jenerała lejtnanta Anoul porozumiawszy się z nim poprzednio co do wszystkich do armii odnoszących się kwestyi.

Następnie wyłożyli pp. *Verhaegen*, Lebeau i de Boucker powody dlaczego nieprzyjęli złożenia nowego gabinetu. Te powody dały się zredukować na jeden wspólny wszystkim tym trzem mężom; ponieważ się bowiem wszyscy trzéj z ustępującem ministeryum zupełnie zgadzali w zdaniu tak co do polityki ogólnéj jako i co do specyalnego punktu, który się stał powodem ustąpienia, byłaby więc nastąpiła tylko zmiana osób; można było przeto przewidzieć zatrzymanie teraźniejszego ministeryum.

Ponieważ wszystko to już było wiadome, przeto cała uwaga zwrócona była na oświadczenie ministra finansów, który miał wyłożyć modyfikacye jakie ministeryum chce przedsięwziąć dla porozumienia się z izbą.

Ministeryum proponuje w ustawie o sukcessyi podatek dla linii prostéj lecz z modyfikacyą kwoty. Gabinet spodziewa się po tym podatku blisko 2,400,000 fr. dochodu, przezcoby przywrócono równowagę w finansach.

Dochód z nowego podatku konsumcyjnego chce ministeryum wyłącznie użyć na roboty publiczne i modyfikuje ten podatek w ten sposób, iż od piwa pobierać chce tylko 3 do 400,000 fr. zamiast 1. miliona, od tytoniu tylko 300,000 fr. zamiast 1. miliona i t. d. w ogóle około dwóch milionów.

Zgromadzenie uchwaliło przystąpić do dyskusyi nad podatkiem sukcesyjnym poczynając od tego punktu, na którym stanęło przy wybuchu ministeryalnéj kryzys. Art. 1. względem linii prostéj będzie przeto oddany pod rozpoznanie sekcyi centralnéj, a oraz także poprawka względem kwoty podatku. *(B. Z.)*

## Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

**Turyn**, 23. czerwca. Izba deputowanych rozpoczęła dziś debatę nad podatkiem od przemysłu i handlu. Komisya złożona do rozpoznania mającego się zawrzeć z Francyą dodatkowego traktatu handlu i żeglugi oświadczyła się z przeważnych względów politycznych za jego przyjęciem. Jeden z tych względów zależy według dziennika *Armonia* na tem, że jeżliby traktat był odrzucony, hrabia *Cavour* musiałby z ministeryum wystąpić, gdyż nadzwyczajnie exponował się za przyjęciem, a może nawet sprowadziłoby to kryzys ministeryalną, coby w téj chwili nietylko dla konstytucyonistów, ale nawet dla radykalistów nieprzyjemnem było.

(Sprawa kompetencyi senatu w kwestyach finansowych. — Wiadomości potoczne.)

**Turyn**, 18. czerwca. Kwestya o kompetencyi senatu w sprawach finansowych zdawała się przybierać groźną postać. W imieniu senatu wytoczył pan Briani broszurą pod tytułem:

„Statut i jego wykładacze,“ ostrą polemikę przeciw profesorowi Melegri, który jak w *Risorgimento* tak i z katedry bronił zasady niekompetencyi. Senat zagodził poniekąd ten spór, a przyjęciem ustawy o nałożeniu podatku na sukcesyę zapobiegł dalszym nieprzyjemnym rozprawom. Już wyszła sankcyonowana ustawa o zniesieniu dziesięciny na wyspie Sardynii. — Nacisk do podpisu na 18,000 obligacyi rządowych był znowu tak wielki, że bank nie mógł dla wszystkich wystarczyć i dla ułatwienia zapłaty musiano drugi bank otworzyć. Do soboty weszło w ogóle 641 deklaracyi na 5283 sztuk obligacyi.

*Gaz. Piemontese* zaprzecza pogłoskę o przedłużeniu terminu do spisania ulegających podatkowi fabrykatów. Już nic nie słychać o trzech statkach wojennych, które chciano posłać ku Villafranca dla zaimponowania burzącym się mieszkańcom Nizza, ale sześć największych okrętów wojennych otrzymało rozkaz być na pogotowiu do odpłynięcia. Komendę nad niemi przeznaczono hrabi Persano, który okrętem, mającym na swym pokładzie piemonckie przedmioty, przeznaczone na wystawę Londyńską, wiechał na mieliznę, przezco ściągnął na siebie proces, ale uniewinnionym został. Hrabia wymówił się od téj komendy sześcio-miesięcznym urlopem, z którego teraz chce korzystać.

**Rzym**, 15. czerwca. *Osservatore Romano* zbija pogłoskę o przybyciu nowego francuskiego batalionu strzelców, która ztąd powstała, że niektórych pozostałych strzelców z Vincennes, dla słabości zdrowia niemogących się udać za swym korpusem, miano za tych, których się spodziewano, namieniony batalion przybędzie jednakże, według niezawodnych wiadomości aż ku końcu bieżącego miesiąca do Rzymu. — Z pożyczką do amortyzacyi pieniędzy papierowych niebardzo idzie pomyślnie, gdyż miesiąc kwiecień nie przyniósł nawet 4000 skudi, przeto zdaje się, że z końcem roku będzie musiał rząd do pożyczki przymusowéj przystąpić.

(Sprawy senatu i izby deputowanych.)

**Turyn**, 22. czerwca. Senat słuchał wczoraj kilka sprawozdań, a potem toczył dyskusyę nad budżetem wydatków w ogóle, i przyjął pierwszy artykuł projektu. Minister spraw wewnętrznych przedłożył izbie deputowanych projekt do ustawy o płacach urzędników sądowych i o robotach, które w porcie Porres przedsięwzięte być mają.

## Niemce.

(Wojskowa komisya związku niemieckiego.)

**Frankfurt**, 19. czerwca. Związkowa komisya wojskowa, która pod przewodnictwem austryackiego jenerała *Schmerling* rozpoczęła znowu dawniejsze swe funkcye, składa się z następujących członków: dla Prus pułkownik hrabia *Waldersee*, dla Bawaryi podpułkownik *Liel*, dla Wirtembergii jenerał *Faber-Dúfour*, dla Saxonii podpułkownik *Spiegel*, dla Hanoweru podpułkownik *Beningen*. dla Kurhesyi podpułkownik *Kochenhausen*. Techniczna komisya ta ma zadanie kontrolować ściśle stan wszystkich kontyngensów związkowego wojska, mieć dozór nad twierdzami związku i fortyfikacyami w nich kierować. — W sprawie floty obrany jest referentem hanowerski poseł pan Scheele. W sobotę będzie zapewne znowu posiedzenie. — Temi dniami nadeszło tu koleją żelazną Taunus 240 cetnarów srebra, które natychmiast daléj wyexpedyowano do Wiednia.

(Sprostowanie. — Czynność wydziału siedmiu.)

**Frankfurt**, 20. czerwca. Wiadomość o mniemanym proteście senatu wolnego miasta Hamburga przeciw tamtejszéj komendzie jeneralnéj, który miał być przedłożony zgromadzeniu związkowemu i wraz z sprawozdaniem zastępcy czterych wolnych miast spowodować obrady w gronie ściślejszéj rady — jest zupełnie bezzasadną. Również nie sprawdza się i ta wiadomość, jakoby zgromadzenie związkowe miało już uchwalić wystawienie korpusu związkowego na wszelkie wypadki mogące zajść przez teraźniejsze zawikłania we Francyi. Co do kwestyi téj są politycy tego zdania, że podobne życzenia mogły niektóre rządy istotnie wyrazić, i że zgromadzenie związkowe może będzie jeszcze kiedy spowodowane do powzięcia téj uchwały. — Wydział siedmiu wybrany z grona zgromadzenia związkowego dla ułatwienia prezydentowi licznych prac i w szczególności administracyi, ciągle jest zatrudniony i pracuje z wielką usilnością. Z wyjątkiem lippe-szaumburgskiego radzcy gabinetowego Strauss, zastąpionego przez radzcę państwa v. Linde, znajdują się wszyscy pełnomocnicy związku tutaj na miejscu.

(Rozporządzenie dyrektora policyi.)

**Düsseldorf**, 21. czerwca. Tutejsze *stowarzyszenie gymnastyczne* rozwiązano rozporządzeniem dyrektora policyi aż do nastąpić mającego wyroku sądowego. Rozporządzenie to opiewa jak następuje: „Ponieważ według ustaw tamtejszego stowarzyszenia gymnastycznego leży to poczęści w zamiarze pomienionego stowarzyszenia, aby roztrząsać polityczne przedmioty na zborach, i w związku z innemi podobnemi stowarzyszeniami w spólnym celu politycznym działać na rzecz niemieckiéj wolności i jedności, przeto widzę się być spowodowany, na mocy ustawy o zborach i asocyacyi z 11. marca 1850, §. 8. a i b, i odnośnie do wytoczyć się mającego procesu karnego przeciw winnym, rozwiązać tutejsze stowarzyszenie gymnastyczne aż do przyszłéj sentencyi sądowéj. Düsseldorf, 20. czerwca 1851. Król. dyrektor policyi, v. Falderen. *(Düss. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 24. czerwca.)

Metal. austr. 5% — $75^{11}/_{16}$; $4^{1}/_{2}$% —. Akcye bank. 1171. Sardyn. $35^{5}/_{8}$. Hyszpańskie 3% — $35^{7}/_{16}$. Polskie 500 L. $84^{3}/_{4}$.

## Prusy.

(Częściowa zmiana mająca nastąpić w gabinecie duńskim. — Sejm związkowy zajmie się przepisami o druku.)

**Berlin**, 20. czerwca. Według niezawodnych wiadomości nastąpi tylko tak dalece zmiana gabinetu w Kopenhadze, że panowie Madwig i Clausen podadzą się do dymisyi. Prawda, że przezto zatrze się demokratyczny charakter tego ministeryum, i na to zgadza się zupełnie Rosya; przeciwnie zaś przez tę zmianę nie będzie dotknięty stan kwestyi szlezwigsko-holsztyńskiéj, gdyż nowy gabinet przyłączy się znowu do hrabi Sponneck, i na wszelki sposób będzie utrzymywać i wspierać polityczną ideę tego dyplomaty, to jest ideę całego państwa. — Z Frankfurtu donoszą z pewnością, że sejm związkowy niezadługo będzie się zajmować przepisami o druku. Saméj ustawy o druku nie zapowiadają, ale powszechne normy dla właściwych ustaw państw pojedyńczych. Dalszy tok téj frankfurtskiéj pracy ureguluje w ten sposób internacyonalne stosunki państw pojedyńczych, że nadal niepodobna będzie autorom obchodzić ustawy krajowe, którzy wykraczające przeciwko nich pisma swoje za granicą drukować każą. Dziennikom dadzą się najprzód w znaki te przepisy, które najszczególniéj korespondencyę dotkną. — Pan Reedtz odjechał dzisiejszego wieczora. — Również odjechał książę Paszkiewicz dziś wieczór do Wajmaru.

(Kurs giełdy berlińskiej z 26. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5% — $105^{1}/_{2}$. Obligacye długu państwa $87^{1}/_{8}$. Akcye bank. $95^{1}/_{2}$. Polskie listy zastaw. 95. Polskie 500 L. $83^{1}/_{2}$. 300 L. $143^{3}/_{4}$ L. Frydrychsdory $13^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8^{1}/_{2}$. Austr. banknoty $81^{3}/_{4}$.

## Dania.

(Kontyngens holsztyński. — Zamiar przeniesienia najwyższéj komisyi sprawiedliwości.)

**Z Holsztynu**, 18. czerwca. Dla usunięcia nieporozumień, które zachodzą względem holsztyńskiego związkowego kontyngensu i jego stosunku do armii duńskiéj, uczyniono z duńskiéj strony propozycyę, zatrzymać wprawdzie uformowany już kontyngens, ale przy-

tem uformować albo kilka nowych batalionów, któreby wyłącznie przez duńskich oficerów i podoficerów były komenderowane i za części duńskiéj armii uważane, albo też niektóre z teraźniejszych batalionów duńskiéj armii translokować do Holsztynu albo do Rendsburga. — Duńczycy zamyślają siedzibę rządu, czyli tak zwanéj najwyższéj komisyi sprawiedliwości przenieść do Szlezwigu, gdyż w Flensburgu na potrzebnych lokalach zbywa.

## Księstwa Naddunajskie.

(Środki przeciw częstym pożarom.)

**Jassy**, 5. czerwca. Częste w przeciągu niewielu dni pożary na przedmieściu Pakurari i na innych jeszcze dwóch punktach w stolicy, zostały spiesznie przytłumione — dzięki wczesnéj pomocy tudzież osobistym zachęcaniom ze strony panującego księcia; mimoto jednak panuje powszechna obawa, czy też banda zbrodniarzy nie podłożyła umyślnie tego ognia? Wszakże najściślejsze dochodzenie i śledztwa w téj mierze wykryły, że pożary te powstały jedynie przez nieostrożność w kuchniach i po stajniach. Wydalenie bez zarobku będących osób i rozrzucenie licznych baraków drewnianych w Jassach a równocześnie i w innych większych miastach Multan, były najbliższą następnością pożarów w Berlad i Jassach. — Rozburzenie szpecących i niebezpieczeństwem ognia zagrażających bud i kramów drewnianych w Jassach postępuje szybko, a liczba ich wynosi według obliczenia tutejszego budowniczego miejskiego do 1700. — Na przyszłość mogą być w obrębie rynku budowane domy tylko najmniéj o jednem piętrze z cegły lub z kamienia, i muszą być pokryte dachówką lub blachą. Panujący książę nakazał też powiększenie przyborów do gaszenia ognia i pomnożenie liczby pompierów, potrzebne zaś w téj mierze koszta ponosić mają właściciele domów.

## Grecya.

(Śledztwa mordu ministra Korfiotakis.)

**Ateny**, 28. maja. Po ukończeniu wstępnego śledztwa w sprawie zamordowanego ministra wyznań Korfiotakis, postanowiła izba radzców sądu niższego wstrzymać tymczasowo dalszy proces przeciw senatorom Antonios i Anastasius Mauromichalis, dopóki senat nieudzieli z swéj strony pozwolenia na to. Oprócz tego uchwaliła także zawiesić dalszą indagacyę przeciw Piotrowi Mauromichalis i Piotrowi Barbitsiotis obwinionych o udział w morderstwie, oświadczyła, że zbywa na powodach do zaskarżenia Dymitra Maromichalis (adjutanta króla), P. Dimitrabarakos, L. Christakos i Paparikolana, i postanowiła stawić Th. Zyguris jako sprawcę, a Leonidasa Mauromichalis, Kosonokosa, Th. Papadakos i G. Kumuntsi jako pomocników przed sądem asyzów. Przeciw temu wyrokowi wnieśli do sądu okręgowego zastrzeżenie Piotr Mauromichalis i prokurator państwa. — Od niejakiegoś czasu mówią tu bardzo głośno o zamierzoném usunięciu się adjutanta i nadkoniuszego Jego Mości króla Ottona, pana Gardikiotis Grivas, w stan prywatny. — Jakiś młody człowiek powracając niedawno z Bawaryi do Grecyi, musiał w pobliżu Aten być świadkiem zamordowania swego ojca przez rozbójników; nieszczęśliwy ojciec ten jechał wtedy właśnie do Aten, aby zabrać ztamtąd syna do domu swego w Kumi.

(Najnowsze wiadomości z Aten.)

Najnowsze wiadomości z *Aten* z 17. czerwca są następujące: Izby zebrały się 16. czerwca po 40dniowéj przerwie, lecz nieodbyły żadnego posiedzenia dla niedostatecznéj do stanowienia uchwał liczby deputowanych. — Rozsiana przez niektóre dzienniki wieść o ustąpieniu ministra finansów *Kristides* i ministra wojny, pułkownika *Spiro Millios*, nie sprawdza się, również i wieść o mającym nastąpić wyborze 8 lub 10 senatorów. Nowi ministrowie: jenerał *Meletopulos*, spraw wewnętrznych i *Barboglu*, wyznań i publicznego oświecenia, objęli już swe biora.

## Turcya.

(Depesza telegraficzna.)

**Z Zara** donoszą z 21. czerwca, że adjutant Omer Baszy *Sulejman Aga* przybył tam z Trawnika z depeszami do c. k. austr. rządu.

(Wiadomości potoczne z Konstantynopola.)

**Z Konstantynopola** dowiadujemy się pod dniem 15. b. m. pisze *Oest. Z. Cor.*, że Sułtan i dywan przyjęli w odznaczający sposób komisarzy Egipskich. Zdaje się, że egipsko-tureckie zajście zbliża się stanowczo do zagodzenia. Tylko punkt względem niestosownéj redukcyi egipskiego wojska otrzyma może niejakie modyfikacye. Nieulega żadnéj wątpliwości, że Porta w téj mierze koncesye uczyni. Szczepy Hedsza w Arabii zbuntowały się przeciw dowolnéj wprawdzie i w tych okolicach mało poważanéj władzy Porty. Przerwały komunikacyę między Mekką i Mediną. Szeryfa Mekki przyaresztowano wraz z jego synami i odstawiono tutaj, gdzie jako buntownicy straceni będą. — Z *Smyrny* pod dniem 13. b. m. donoszą, że wczoraj przybył tam pruski konzul, pan Spiegelthal. Angielski paropływ *Arabian* zapędzony na mieliznę, został ocalony, i zawinął już do tutejszego portu. *Z Chios* donoszą pod dniem 16. b. m., że rozboje morskie cokolwiek już ustały. Nędza ludności na téj wyspie doszła do tego stopnia, że 1500 osób zgłosiło się do wywędrowania w inną prowincyę tureckiego państwa. — *Z Aten* pod dniem 17. b. m. piszą: Sprawa portugalskiego żyda Pacifico jest nareszcie załatwiona. Złożona w Paryżu komisya, która z polecenia angielskiego i francuskiego rządu miała się zająć tą sprawą, włożyła na grecki rząd powinność zapłacenia 150 funtów szterlingów, jako indemnizacyę. Angielski minister przy dworze ateńskim otrzymał już namienioną decyzyę. — Przybył tu Wielki książę Oldenburski i odpłynie 24. b. m. parопływem Lloydy do Tryestu.

## Chiny.

(Dekret Césarza chińskiego.)

Podług doniesienia w *Annales de la propagation de la foi* wydał Césarz chiński dekret dozwalający w całem państwie chińskiem wolne wykonywanie obrządków religii chrześciańskiéj. Krok ten przypisują téj okoliczności, że Cesarza wychowywała niewiasta chrześciańska, w któréj ojciec jego wielkie zaufanie pokładał.

## Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w księstwie Bukowinie.)

**Czerniowce**, 19. czerwca. Według doniesień handlowych z Czerniowic, Wisznicza, Sadogóry i Radautz podajemy następujące ceny cerealiów i innych potocznych artykułów, jakie istniały tamże na targach w piérwszéj połowie czerwca: korzec pszenicy kosztował 0—20r.—19r.10k.—0; żyta 11r.—11r.30k.—12r.—8r.43k.; jęczmienia 9r.20k.—8r.—9r.10k.—0; owsa 6r.—6r.—6r.—6r.4k.; hreczki 7r.30k.—0—8r.—6r.15k.; kukurudzy 7r.15k.—9r.—7r.30k.—6r.32k.; kartofli tylko w Czerniowcach 5r. Cetnar siana sprzedawano po 4r.—0—2r.15k.—2r.55k.; nasienia konicza 125r.—0—0—60r.; wełny tylko w Czerniowcach 55r. Sąg drzewa twardego po 31r.15k.—20r.—30r.—20r.; miękkiego 24r.—15r.—0—15r.25k. Za funt mięsa wołowego płacono 10k—10k.—$8\frac{1}{2}$k.—$10\frac{1}{2}$k. i za garniec okowity 4r.22k.—2r.30k.—2r.40k.—6r.15k. w. w.

## Kurs lwowski.

Dnia 1. lipca.

| | | gotówką | | towarem | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | złr. | kr. | złr. | kr. |
| Dukat holenderski | mon. k. | 5 | 51 | 5 | 55 |
| Dukat cesarski | „ „ | 5 | 56 | 6 | — |
| Półimperyał zł. rosyjski | „ „ | 10 | 9 | 10 | 13 |
| Rubel śr. rosyjski | „ „ | 1 | $57\frac{1}{2}$ | 1 | $58\frac{1}{2}$ |
| Talar pruski | „ „ | 1 | 49 | 1 | 51 |
| Polski kurant i pięciozłotówk. | „ „ | 1 | 28 | 1 | 29 |
| Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. | „ „ | 86 | 50 | 87 | 17 |

(Kurs wekslowy wiédeński z 28. czerwca.)

Amsterdam $172\frac{3}{4}$ p. 2. m. Augsburg $125\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt $124\frac{1}{2}$ l. 2. m. Genua $145\frac{1}{2}$ p. 2. m. Hamburg $183\frac{1}{4}$ l. 2. m. Liwurna $122\frac{1}{2}$ l. 2. m. Londyn 12-13. l. 2. m. Medyolan —. Marsylia $147\frac{1}{4}$ l. Paryż $147\frac{1}{4}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

### *Przyjechali do Lwowa.*

Dnia 30. czerwca

Hr. Cetner Eugeniusz, z Mościsk. — PP. Cikowski Władysław, z Tarnopola. — Kulczycki Jędrzéj, z Snowicy. — Ośmiałowski Szymon, z Janczyna. — Domaradzki Seweryn, z Stanimirza. — Wiśniowski Henryk, z Dobrzan. — Ustrzycki Walerian, z Zamiechowa. — Sozański Sylwery, z Kornalowic. — Hausner Wincenty, z Horożany. — Wasylko Jordaki, z Czerniowiec. — Bogucki Tomasz, z Leśniowic. — Urbański Marcin, z Myszkowa. — Biesiadecki Władysław, z Lubienia. — Schmiedt Józef, z Sambora. — Sozański Celestyn, z Błażowa.

### *Wyjechali ze Lwowa.*

Dnia 30. czerwca.

Hrabina Wiesiołowska, do Tarnowa. — PP. Kopestyński Jan, do Sokolnik. — Jaźwiński Aleks., do Brzeżan. — Olszewski Jan, do Stanisławowa. — Dombay Dyonizy, do Dobroszyna. — Bogusz Leonhard, do Żółkwi.

## Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. i 29. czerwca.

| Pora | Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum. | | | Stopień ciepła według Reaum. | Sredni stan temperatury do g. 6. zr. | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | " | ''' | '''' | | | | |
| 6 god. zr. | 28 | 0 | 5 | + 8° | + 16° | zachodni | pochm. ⊙ |
| 2 god. pp. | 28 | 0 | 5 | + 15° | + 7° | „ | pochm. deszcz |
| 10 g. w. | 28 | 0 | 0 | + 12° | | półn.-zachodni | „ |
| 6 god. zr. | 28 | 0 | 0 | + 12° | | zachodni | pochm. ⊙ deszcz |
| 2 god. zr. | 28 | 0 | 0 | + 16° | + 16,5° | „ | „ „ |
| 10 g. w. | 28 | 0 | 0 | + 11° | + 11° | półn.-zachodni | „ |

Dnia 28. czerwca. Zrana mgła, chłodno i wilgotno, około wieczora burza w południowo-wschodniéj i połud.-zachodniéj stronie, po 10 godz. błyskawice w połud.-wschodniéj i półn.-wschodniéj stronie.

## TEATR.

*Dziś:* na dochód Ubogich opera niem.: „**Die Nachtwandlerin.**"

*Jutro:* na dochód JP. Sułkowskiéj: dramat polski: „**Barbara Radziwiłłówna.**"

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.